

**SPREPAROWANY INSTRUMENT
– EKSPERYMENTY MUZYCZNE
JOHNA CAGE'A**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii muzyki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Zbigniew Wiertel
Recenzja merytoryczna – Dorota Pękacka
Ignacy Ołów
dr Beata Rola
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Spreparowany instrument – eksperymenty muzyczne Johna Cage'a

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

I–IV/90 minut

Cele

Uczeń:

- potrafi korzystać z programu do edycji dźwięku;
- opisuje sylwetkę Johna Cage'a;
- opisuje fortepian preparowany;
- sporządza nagrania dźwiękowe.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- impresyjna – analiza utworów muzycznych;
- wycieczka terenowa;
- dyskusja moderowana;
- praca całego zespołu klasowego;
- praca indywidualna;
- zajęcia w pracowni komputerowej.

Środki dydaktyczne

- „Sonaty i interludia” J. Cage'a;
- telefony komórkowe.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Nauczyciel organizuje wyjście w różne miejsca (np. las, miasto, dworzec kolejowy, centrum handlowe), w których uczniowie nagrywają dźwięki za pomocą telefonów komórkowych.

Część właściwa:

Nauczyciel przybliży sylwetkę Johna Cage'a oraz opisuje jego twórczość. Charakteryzuje fortepian preparowany, odtwarza „Sonatę I” z „Sonat i interludii” i zachęca do debaty, w jaki sposób niekonwencjonalna technika gry wpływa na odbiór dzieła. Wyjaśnia tezę postawioną przez Cage'a: wszystko jest muzyką i wskazuje na jego związek z filozofią buddyjską. Uczniowie z pomocą nauczyciela w programie do edycji dźwięku tworzą swoją kompozycję złożoną z przygotowanych wcześniej nagrań. Chętni uczniowie prezentują efekty swojej pracy.

Część podsumowująca:

Uczniowie przypominają cechy twórczości J. Cage'a i podkreślają jego znaczący wpływ na kształt muzyki współczesnej.

Praca domowa:

Wyraź swoją opinię na temat tezy postawionej przez J. Cage'a, że wszystko jest muzyką.

Komentarz metodyczny

Lekcja odbywa się w terenie oraz w pracowni komputerowej lub centrum multimedialnym z dostępem do komputerów. Miejsce pracy aktywizuje uczniów do działania poprzez praktyczne doświadczanie muzyki. Forma zajęć uwzględnia potrzeby uczniów o rozwiniętych inteligencjach: przestrzennej, ruchowej, muzycznej i przyrodniczej. Uczniowie wykorzystują zdobytą wiedzę w działaniu praktycznym. W pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami należy dostosować formę do indywidualnych potrzeb, zapewnić komfort podczas działań, pracować na mocnych stronach ucznia, umożliwić mu swobodne realizowanie własnych pomysłów, zwrócić uwagę na samopoczucie ucznia podczas działań w terenie, a w czasie pracy w pracowni komputerowej zapewnić właściwe oświetlenie, stworzyć odpowiednie warunki akustyczne (w razie potrzeby umożliwić uczniowi użycie słuchawek). Należy tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i zdobywaniu doświadczeń. Informacje teoretyczne o Cage'u można przygotować w formie wydruku, pamiętając o dostosowaniu wielkości czcionki. W ocenie ucznia należy stosować wspierające go ocenianie kształtujące, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub te błędy poprawić oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy też dostosować czas pracy do jego możliwości. Uwzględniając zainteresowania ucznia zdolnego, można przeznaczyć dla niego dodatkowe zadania, które zaprezentuje podczas kolejnej lekcji, np. skomponowanie własnego utworu nawiązującego do stylistyki Cage'a. Lekcja służy realizowaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, przede wszystkim: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (wykorzystanie wiedzy w działaniu praktycznym); w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej (przeżywanie muzyki i własne doświadczenia związane z tworzeniem); osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (dyskusja moderowana, współpraca, uczenie się od innych); w zakresie wielojęzyczności (nazwy własne);

kompetencje w zakresie przedsiębiorczości (kształtowanie umiejętności współpracy); matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (forma pracy – wycieczka). Zajęcia korelują przede wszystkim z biologią.